

De Variawet uitgelegd

Als een leerling een aanpassing van onderwijstijd nodig heeft, kun je hier als school toestemming voor aanvragen bij de inspectie. Natuurlijk wel goed onderbouwd en met een passend onderwijsaanbod, dat je in samenspraak met ouders opstelt.

Om een beter beeld te krijgen wat er komt kijken bij het inkorten van onderwijstijd, is er eerst een praktijkvoorbeeld uitgewerkt.

Pim kan zo wel naar school!

Pim heeft een ontwikkelingsperspectief met een handelingsdeel. In dit deel staat concreet beschreven hoe Pim kan deelnemen aan het onderwijs bij ons op school. Dat is niet vanzelfsprekend, want Pim is niet volledig belastbaar. Daarom hebben we samen met ouders, leerling, hulpverlening en het bevoegd gezag gekeken tijdens een uitgebreid ondersteuningsteamoverleg wat de ontwikkelkansen waren, hoe we daar als school bij konden aansluiten, wat de belastbaarheid was op school en hoe we de ondersteuning konden organiseren op school en thuis.

Met een ingroeiplan, beschreven in het OPP, proberen we de onderwijstijd uit te breiden dit schooljaar. Van helemaal geen school meer naar een nieuw perspectief. Wat kan er wel? Omdat Pim nu alleen dagdelen naar school gaat, hebben we bij de inspectie een aanvraag 'afwijking onderwijstijd' gedaan, ook wel bekend als de Variawet, via het ISD. Daarnaast evalueren we regelmatig het handelingsdeel met ouders tijdens het OT en hebben we de leerling aangemeld in Indigo zodat het samenwerkingsverband zicht houdt op het aantal kinderen dat meer dan zestien uur onderwijs mist in de maand.

'Van helemaal geen school meer naar een nieuw perspectief'

Hoe werkt het?

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school. Soms kunnen kinderen echter vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. Het is dan mogelijk om deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aan te bieden door af te wijken van het minimumaantal uren onderwijstijd. Deze mogelijkheid bestond al in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Variawet

Met de Variawet, die per 1 augustus 2018 in werking is getreden, heeft ook het regulier onderwijs de mogelijkheid om af te wijken van het onderwijsprogramma in situaties waarbij leerlingen vanwege medische en/of psychische redenen tijdelijk en/of gedeeltelijk geen onderwijs kunnen volgen.

Om een leerling een in termen van onderwijstijd aangepast onderwijsprogramma aan te kunnen bieden, is instemming nodig van de inspectie. De inspectie heeft in de beleidsregel 'Instemmen met afwijking van het verplichte minimumaantal uren onderwijstijd' beschreven onder welke voorwaarden afwijking van de onderwijstijd is toegestaan in de sectoren primair, voortgezet- en

(voortgezet) speciaal onderwijs. Daarnaast wordt in de beleidsregel uitgelegd hoe de inspectie gebruikmaakt van haar bevoegdheid om in te stemmen met de afwijking van het verplichte minimumaantal uren onderwijstijd en wat de wijze van toezicht is. De inspectie beoogt met de beleidsregel scholen zo eenduidig mogelijk te informeren.

Goed onderbouwen

Om instemming te krijgen van de inspectie moet het bevoegd gezag de beslissing om de leerling minder onderwijs op school te laten volgen goed onderbouwen. Dit doet het bevoegd gezag aan de hand van een ontwikkelingsperspectief (OPP). In het OPP wordt onder andere vastgelegd welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is. Daarnaast wordt aangegeven hoe de leerling weer toegroeit naar zo mogelijk het volledig aantal uren onderwijs op school. Ook verklaart het bevoegd gezag dat de wettelijk vertegenwoordigers van de leerling op de hoogte zijn en het handelingsdeel van het OPP hebben ondertekend.

De instemming om af te wijken geldt voor het lopende schooljaar. Na een jaar wordt de situatie van de leerling en de aanpak in het OPP geëvalueerd. In beginsel moet een leerling binnen een schooljaar weer het volledige onderwijsprogramma kunnen volgen. Wanneer het binnen dat schooljaar niet gelukt is om de leerling weer het volledige onderwijsprogramma op school te laten volgen, moet het bevoegd gezag voor het volgende schooljaar een nieuwe aanvraag voor afwijking van de onderwijstijd indienen. In de nieuwe aanvraag moet het bevoegd gezag extra motiveren wat het eraan doet om de leerling volledig in te laten groeien of onderbouwen waarom dit niet mogelijk is en dat het maximale is bereikt of als doel is gesteld.

Vijftig procent van het onderwijsprogramma

Veel scholen zijn in de veronderstelling dat zij een leerling niet mogen inschrijven als deze minder dan vijftig procent van het onderwijsprogramma volgt. Deze veronderstelling is niet correct. Wanneer er voor een leerling afwijking van de onderwijstijd is aangevraagd en goedgekeurd, kan er tijdelijk een zeer beperkt aantal uren onderwijs gegeven worden. Ook kan het zijn dat de leerling tijdelijk helemaal geen onderwijs volgt. In dit geval moet er wel perspectief zijn naar ingroei. De wet en bovengenoemde beleidsregel doen geen uitspraken over een minimumpercentage van de onderwijstijd die de leerling in dit geval aanwezig moet zijn. Wel is het uitgangspunt van de beleidsregel dat een leerling binnen het jaar waarvoor afwijking is gevraagd weer volledig ingroeit in het onderwijs en dat de school zich daar voor inspannt. Als dat niet binnen dat jaar lukt en de school doet opnieuw een aanvraag, dan geldt een zwaardere motiveringsplicht. In de wet staat dat een onderwijsinstelling geen bekostiging ontvangt voor een leerling wanneer hij/zij vóór 1 oktober meer dan vijftig procent van de onderwijstijd ongeoorloofd verzuimt. Afwijken van de onderwijstijd op grond van de beleidsregel is echter geen ongeoorloofd verzuim. Er is voor deze leerling immers (tijdelijk) een ander aantal onderwijsuren vastgesteld.

Joke Harlaar